

Otkrijte nenametljivu ljepotu Kopenhagena

Grad dvoraca, vjetroelektrana, Male sirene, oca najljepših bajki, najboljeg restorana na svijetu, jednog od najstarijih zabavnih parkova, kontroverzne Christianije... osvaja svojom jednostavnošću i vedrim, opuštenim ljudima. Tko jednom posjeti Kopenhagen, poželi mu se vratiti

Ako povučemo paralelu između Zagreba i Kopenhagena, vidjet ćemo da su to otprilike identični gradovi po broju stanovnika, kao i postotku onih koji žive u metropoli, u odnosu na ostatak zemlje. I jedan i drugi grad imaju oko milijun stanovnika u odnosu na 4 milijuna koliko ima svaka država u cjelini. Kada sam prvi put sletjela u Kopenhagen prizor koji mi se najviše usjekao u pamćenje bili su redovi pravilno poredanih vjetroelektrana. U međuvremenu su vjetroelektrane osvojile Hrvatsku, a moj interes u ovom gradu usmjerio se na neke druge, zanimljivije sadržaje.

Najjači dojam na mene ipak su ostavili ljudi. Toliko su opušteni, veseli i nadasve druželjubivi, kao da oštra sjeverna klima nema baš nikakvog utjecaja na njih. Djeluju posve u skladu s veselim fasadama kuća u Nyhavnu, najzabavnijem dijelu Kopenhagena. Domaćini i turisti svih generacija bezbrižno sjede po dokovima, uživajući na prohladnom zraku i rijetkim sunčevim zrakama. Mnoštvo starih brodova u kanalu i biciklista uz kanal, daju tom prizoru dodatnu živost. Je li to atrakcija za turiste, ne znam, ali na jarbolu iznad nas, dvije mlade, lijepe žene nešto su popravljale, odjevene u plava radna odijela. No, bez obzira na to o čemu je riječ, bilo ih je lijepo vidjeti nasmijane. Kada govorimo o opuštenim stanovnicima, iz medija se dade zaključiti kako je i kraljevska obitelj jednako opuštena i pristupačna prema svojim podanicima. Nismo imali tu sreću susresti kralja ili kraljicu, pa čak ni princezu, ali dobro raspoloženi stanovnici Kopenhagena imali su za njih samo riječi hvale. Vjerujem im na riječ!

Svaka je djevojčica u svojim djetinjim danima barem jednom čula priču o Maloj sireni Hansa Christiana Andersena, ili pogledala istoimeni film u produkciji Walta Disneyja. S obzirom na to da je Hans rođeni Danac i gotovo je cijeli život proživio u Kopenhagenu, grad mu se na neki način morao odužiti zbog toga što ga je proslavio diljem svijeta. Gradske su vlasti to učinile u obliku brončane skulpture Male sirene na ulazu u luku, čiji je autor Edvard Eriksen, a koja je ubrzo postala zaštitni znak Kopenhagena, ali i

cijele Danske. Za razliku od lika iz bajke i crtića, kopenhavska Mala sirena neće se pretvoriti u morsku pjenu, već joj je „zadatak“ da štiti pomorce prilikom dugih putovanja. Kako se kip sirene ne nalazi u centru grada, pripremite se na malo dužu šetnju. Kada je naposljetku ugledate, na prvi pogled djelovat će vam pomalo otužno, okružena tek nekolicinom prolaznika.

Restoran Noma koji vodi chef René Redzepi ima 2 Michelinove zvjezdice, a tri godine zaredom (2009. – 2011.) proglašen je najboljim restoranom na svijetu. Za njegovu kuhinju karakterističan je izbor sjevernjačkih specijaliteta, uz dodatak snažnih, ali jednostavnih začina. Zbog osvojenih mnogobrojnih nagrada i priznanja, restoran je postao poznat u cijelom svijetu.

Ali zato je veselo u Tivoliju! To je jedan od najstarijih zabavnih parkova, otvoren davne 1843. godine. Smjestio se u srcu grada i samim time postao mjesto svih proslava koje se održavaju u Kopenhagenu. Čak je i kraljica Margareta II. proslavila ovdje svoj 60. rođendan. U Tivoliju je uvijek veselo: danju je ispunjen dječjim smijehom, a u večernjim satima zaljubljenim parovima i turistima koji, zaštićeni romantičnom rasvjetom, obilaze mnogobrojne restorane kojima je okružen. Tu se može naći za svakoga ponešto: poznato kazalište pantomime, retro vrtuljak, golemi kotač, moderni roller coasteri, ali i livada za lješkarenje, čamci za veslanje po jezeru, a možete prisustvovati i nekom zanimljivom koncertu s još zanimljivijim izvođačima. U sklopu Tivolija je i jedan od najpopularnijih restorana nama bliskog imena – restoran „Herzegovina“. Drži ga obitelj podrijetlom iz Splita, a u njemu se može naći raznolika ponuda jela, od Vardara pa do Triglava. Koliko sam mogla primijetiti, japanski turisti su nezaobilazni gosti, a najviše im se sviđa sarma i gravče na tavče.

Kada se malo odmaknemo od zabavnih sadržaja, primijetit ćemo vrijednu povijesnu ostavštinu u obliku brojnih dvoraca. Ono što valja istaknuti je činjenica da se ti stari objekti obnavljaju s mnogo pažnje, pri čemu se koriste samo autohtoni materijali (za razliku od nekih mjesta koja sam posjetila, gdje je u prekrasan povijesni objekt, radi uštede, postavljen laminat umjesto drvenog poda). Jedan od najljepših dvoraca je Christiansborg, od 1918. sjedište danskog parlamenta. No, njegova povijest, tijekom koje je doživio mnogobrojne promjene, stara je više od 800 godina. Dvorac ima više od 600 prostorija koje se koriste u razne namjene. Uz dvorac se nalazi zgrada burze. Građena je namjenski, za promet roba iz prekomorskih zemalja, no danas je sjedište trgovačke komore.

Od poznatijih građevina u blizini valja spomenuti Gradsku vijećnicu, prepoznatljivu građevinu od pečene cigle s visokim tornjem (sa 113 metara to je najviši toranj u Danskoj). U tornju se nalazi svjetski sat koji se sastoji od 14 000 dijelova. Sat je djelo Jensa Olsena koji je, nažalost, preminuo 10 godina prije no što su svi ti dijelovi spojeni u jednu cjelinu. Na trgu ispred Gradske vijećnice „odmara“ kip najpoznatijeg

stanovnika Kopenhagena, Hansa Christiana Andersena, a vijećnica se nalazi na bulevaru koji također nosi njegovo ime. Kad sve to zbrojimo – pisca bajki, bajkovite dvorce koji nas okružuju i kraljevsku obitelj – naći ćemo se u jednom sasvim imaginarnom, bajkovitom svijetu. No nije u potpunosti tako!

Danci su jako realan i posve jednostavan narod. Jednim dijelom na to su utjecali standard i jako visoke cijene (za nas iz jugoistočne Europe), a drugim neopterećenost događajima iz bliske prošlosti. Kada smo odgovarali na pitanja kako žive mladi ljudi u Hrvatskoj, bila im je gotovo neshvatljiva činjenica da se kod nas roditelji brinu za egzistenciju svoje djece, naporno radeći cijeli život da im nešto ostave ili kupe auto. U Danskoj svatko mora zaraditi za sebe i osigurati vlastitu budućnost. Roditelji se brinu o tome da omoguće djeci kvalitetno obrazovanje i izvedu ih „na pravi put“, a nakon toga svatko sâm preuzima odgovornost za sebe.

Da Danci nisu samo veliki pivopije nego i ljubitelji umjetnosti, dokazao je najpoznatiji pivar Carl Jacobsen, vlasnik pivovare Carlsberg, kada je nakon velikog požara 1884. izgorio dvorac Christiansborg, a s njim i većina slika koje su bile u njemu. Svoju bogatu privatnu zbirku darovao je gradu Kopenhagenu i tada je osnovan muzej Ny Carlsberg Glyptotek (Nova gliptoteka Carlsberg). Danas je to najveća zbirka antičke umjetnosti u ovom dijelu Europe. Na ulicama je relativno malo automobila jer su skupi, a osim toga, Danci su praktičan narod: u gradu kakav je Kopenhagen jednostavnije se (i jeftinije) kretati biciklom. Biciklističke staze nalaze se posvuda, kao i parkirališta, a broj bicikala po glavi stanovnika je, čini mi se, dvostruk. Najveća im je zagonetka kako netko, između stotina parkiranih bicikala na jednom mjestu, može pronaći baš svoj! Posebno me oduševio danski dizajn. U maštovito uređenim trgovinama možete naći još maštovitije predmete, koji su, prije svega, jednostavno dizajnirani, ali maksimalno funkcionalni. Ono za što ne mogu reći da mi je naročito „leglo“, je danska kuhinja. Iako se u Kopenhagenu nalazi jedan od najpoznatijih restorana na svijetu, u vlasništvu poznatog svjetskog chefa Renéa Redzepija – Noma, ne mogu reći da sam u vrijeme svog boravka u tom gradu, često dobro jela. Naravno, u skupom Kopenhagenu turist si ne može svaki dan priuštiti posjet jednom tako poznatom restoranu, ali i sama činjenica da ste bili tamo, bit će dovoljna za lijepu uspomenu.

Sasvim drugačiji Kopenhagen otvorit će se pred vama kada uđete u Christianiju – dio grada koji turisti, za razliku od gradskih vlasti, jako vole. Dok šecete popularnom ulicom znakovitog imena Pusher, u zraku ćete namirisati ovdje nezaobilazni cannabis. Iako sam veliki protivnik konzumacije bilo kakvih opijata, moram priznati da konzumacija ovog u Dancima koji ovdje žive, uistinu potiče maštu. Kuće u Christianiji izgrađene su od neobičnih materijala, pa pri pogledu na njih imate osjećaj kao da su ih projektirala djeca. Žitelji ove četvrti imaju i vlastitu valutu i vlastita „pravila igre“: ovdje možete vidjeti i kupiti sve što poželite, ali ne žele da ih fotografirate. No prema

vlastima nastoje biti korektni – uredno plaćaju najamninu za svoje kuće i stanove, kao i režije i ostala davanja. Ovdašnjih oko 1000 stalnih stanovnika živi uglavnom od turista koji se nakon duge šetnje okrepljuju u restoranima i barovima, a neki od njih izrađuju najpopularnije prometalo – bicikl. Iako su vlasti u nekoliko navrata pokušale isprazniti Christianiju (zbog popularnosti lakih droga među njenim stanovnicima), neukrotivi duh slobode uspio je nadživjeti takve pokušaje. Pa dobro, to je ipak turistička atrakcija, a što će konzumirati, svako bira sam.

Četiri odvojene palače, raspoređene oko velikog trga, čine dvorac Amalienborg, rezidenciju danske kraljevske obitelji. Ispred dvorca znatiželjni turisti svakodnevno čekaju smjenu kraljevske straže, a oni koji imaju višak vremena čekaju i duže, ne bi li vidjeli nekoga od kraljevske obitelji. Za razliku od stanovnika Christianije, koji „uživaju“ u lakim drogama, mnogi poslovni ljudi nakon napornog tjedna rado se opuste uz alkohol. Ne znam je li količina presudna, no i ja sam se osjećala „veselo“ kada sam poput Danaca uz jedan obrok „pomiješala“ nekoliko različitih alkoholnih pića. Vikend opuštanja uz alkohol u prošlosti su se upražnjavala na brodu koji je povezivao Kopenhagen i susjedni švedski grad Malmö, a od 2000. godine, kada je otvoren most Øresundsbroen (dugačak gotovo 8 kilometara), Kopenhažani se okupljaju u pivnicama uz poznato dansko Carlsberg pivo. S druge strane mosta, u Malmöu, zateći ćete gotovo istu sliku kao i u danskom glavnom gradu: mnoštvo bicikala, ulice pune veselih mladih ljudi, a iz tog mnoštva izdvajaju se oni s akreditacijama oko vrata: sudionici Eurovision Song Contesta, događaja u nas poznatijeg kao Eurovizija. Grad je tih dana „disao“ za sve one koji su ga posjetili, nastojeći pružiti što bolje gostoprimstvo i izvođačima i posjetiteljima, u čemu su u potpunosti i uspjeli.

Jedan od najvećih danskih graditelja bio je kralj Kristijan IV. (vladao Danskom 1588. – 1648.). Na mjestu malene ladanjske kuće dao je izgraditi raskošni dvorac Rosenborg. S obzirom na to da je kralj stalno nešto nadograđivao i mijenjao, nastala je neobična građevina, nalik na dvorac iz bajke. A kako se dvorac nalazi u omiljenom parku stanovnika Kopenhagena, oko njega ćete uvijek zateći puno ljudi. Danas je u njemu muzej i bogata zbirka jako vrijednih zidnih sagova.

Kako je Kopenhagen Andersenov grad, red je da priču o ovom divnom gradu završimo riječima: i živjeli su sretno... a vi nastavite onako kako biste željeli da završi vaša bajka. Moja kopenhaška bajka ima sretan završetak.

Pred nama je deveto izdanje međunarodnog sajma turizma PLACE2GO. Formula dugovječnosti najvećeg turističkog sajma u Hrvatskoj je sustavno poboljšavanje sadržaja i noviteta za izlagače i posjetitelje, a taj prokušani recept organizatori slijede i ove godine. Tako će PLACE2GO, između ostalih zemalja, prvi puta ugostiti izlagače iz Latinske Amerike (Argentina) i Šri Lanke, a posjetitelji će uz popuste na putovanja i sudjelovanje u nagradnim igrama po prvi puta interaktivno sudjelovati u predavanjima putem mobilne aplikacije. Prekaljeni putnici željni novih destinacija moći će

međusobno razmijeniti turističke vodiče, ali i okrijepiti se u posebno uređenom gastrokutku posvećenom autohtonim domaćim specijalitetima. Prvi dan Sajma tradicionalno je rezerviran za akreditirane poslovne posjetitelje za koje je pripremljen bogat i sadržajan program koji će se održati na nekoliko punktova u Areni te okolnim prostorijama za maksimalnu mogućnost umrežavanja i novih poslova. Vidimo se od 13. do 15. ožujka 2020. godine u Areni Zagreb. Dodatne informacije saznajte na službenoj web-stranici: www.place2go.org.